

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr.Hany Veberové a soudců Mgr.Marka Bedřicha a JUDr.Jitky Hroudové v právní věci žalobce: **J. P.**, bytem H., H., zastoupen JUDr.Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5 proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, adresa pro doručování náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4 v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29.11.2013 čj: MV-67971-6/VS-2013

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29.11.2013 čj: MV-67971-6/VS-2013 se z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr.Lubomíra Müllera, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal zrušení rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29.11.2013 čj: MV-67971-6/VS-2013, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru sociálního zabezpečení ze dne 22.4.2013 čj: OSZ-72474-7/Z-Že-2013, kterým byl žalobci přiznán jednorázový příspěvek podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ve výši 25.200 Kč. Žalobce v podané žalobě namítal, že mu

byl přiznán jednorázový příspěvek za dobu služby v pomocných technických praporech (dále též „PTP“) v období od 1.9.1952 do 31.10.1953, ačkoliv mu měl být přiznán tento příspěvek i za období od 1.11.1953 do 29.11.1954, kdy byl rovněž ve výkonu nucené služby. Konstatoval, že 60. PTP byl transformován na 60. technický prapor (dále též „TP“) TP, pozdější formální transformace na technické prapory neměla na jeho službu fakticky žádný vliv. Poukázal na znění ustanovení § 1 odst. 1 písm. d) zákona č. 198/1993 Sb., kde je jako forma perzekuce uvedena nucená služba jak v PTP, tak i v TP a na rozsudky Městského soudu v Praze sp.zn. 11 Ad 1/2012 a sp.zn. 5 Ad 22/2012, ve kterých soud judikoval, že oprávněným osobám náleží náhrada za celou dobu služby, tedy i poté, kdy došlo k přeměně PTP na TP. Žalovaný odkazuje na údaje, uvedené Ministerstvem obrany dne 31.3.2011 pod čj: 0083/086/2011-7542, žalovaný chybně interpretuje stanovisko ministra obrany ze dne 10.10.2013. Dále žalobce poukázal na judikaturu Ústavního soudu, ze které vyplývá, že ustanovení rehabilitačních předpisů je nutno s ohledem na jejich smysl a účel interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob a navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že přiznání jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. má charakter náhrady mzdy za dovolenou, na kterou by vznikl nárok, pokud by byla oprávněná osoba v řádném pracovním poměru. Poukázal na znění ustanovení § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb. s tím, že výhrady žalobce k napadenému rozhodnutí nemají přímý vliv na uvedené ustanovení, pokud byl v roce 1952 povolán k pomocným technickým praporům. Podle důvodové zprávy nezamýšlela vláda poskytnout jednorázový příspěvek i za dobu služby v technických praporech s vědomím, že technické prapory byly již standardními vojenskými útvary podle tehdy platného branného zákona. Doba výkonu služby žalobce v 60. technickém praporu není dobou zařazení ve vojenských táborech nucených prací podle § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., proto nemohla být pro výši jednorázového příspěvku, který byl žalobci přiznán, zhodnocena. Zákonem č. 87/1991 Sb. nebyly rozkazy o zařazení do technických praporů zrušeny. Poukázal na to, že údaje Ministerstva obrany ve sdělení ze dne 31.3.2011 čj: 0083/086/2011-7542 jsou rozporné s jinými doklady, toto sdělení není v rozporu s doloženým rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení o přiznání zvláštního příspěvku k důchodu ze dne 9.3.2006 ani s rozhodnutím Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 29.5.2002, kterým byla žalobci přiznána jednorázová finanční náhrada, neboť vojenský úřad podle odůvodnění rozhodnutí hodnotil jako dobu zařazení do vojenského tábora nucených prací na základě § 29 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. Nepřípadný je odkaz na rozsudek Městského soudu v Praze sp.zn. 11 Ad 1/2012, neboť v uvedeném rozsudku byla řešena aplikace ustanovení § 1 odst. 1 nařízení vlády 135/2009 Sb. před novelou, žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno po novele nařízení vlády č. 135/2009 Sb., a to podle ustanovení § 1 odst. 2. Navrhl zamítnutí podané žaloby.

Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce podáním ze dne 2.9.2013 požádal o poskytnutí jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., ve znění nařízení vlády č. 51/2013 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých krivd způsobených komunistickým režimem (dále jen „nařízení vlády č. 135/2009 Sb.“). K žádosti předložil kopii rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9.3.2006 čj: 320724044 o přiznání zvláštního příspěvku ke starobnímu důchodu podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 357/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kopie rozhodnutí Ministerstva obrany, Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 29.5.2002 čj: 304290 o přiznání jednorázové finanční částky podle ustanovení § 1 odst. 1 a 2 nařízení vlády 102/2002 Sb.

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru sociálního zabezpečení ze dne 22.4.2013 čj: OSZ-72474-7/Z-Že-2013 bylo k žádosti žalobce rozhodnuto tak, že podle § 1 odst. 2 a odst. 3 nařízení vlády č. 135/2009 Sb. se přiznává žalobci jednorázový příspěvek ve výši 25.200 Kč. V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán uvedl, že jednorázový příspěvek se přiznává žalobci za období od 1.9.1952 do 31.10.1953, tj. po dobu 14 započatých měsíců, kdy byl zařazen do vojenského tábora nucených prací. Za toto období účastník řízení prokázal přiznání nároku na odškodnění podle jiného právního předpisu rozhodnutím Vojenského úřadu sociálního zabezpečení Ministerstva obrany o přiznání jednorázové finanční náhrady podle nařízení vlády č. 102/2002 Sb. Dále uvedl, že doba od 1.11.1953 do 29.11.1954 nebyla zhodnocena, protože účastník řízení (žalobce) byl zařazen u technického praporu, který není ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. považován za vojenský tábor nucených prací. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, ve kterém namítal, že podle rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27.10.1993 mu byl příplatek k důchodu přiznán za celou dobu zařazení do táborů vojenských nucených prací v době od 1.9.1952 do 29.11.1954, tedy za 27 započatých měsíců, rovněž rozhodnutím Ministerstva obrany ze dne 29.5.2002 bylo respektováno, že do tábora nucených prací byl zařazen po celou uvedenou dobu, tedy celých 27 měsíců. Administrativně byl sice název změněn, pracovní se nic nezměnilo. Má za to, že jednorázový příspěvek by měl být přiznán za celou dobu výkonu vojenské služby.

O podaném rozkladu rozhodl ministr vnitra žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 29.11.2013 tak, že rozklad zamítl. Konstatoval průběh dosavadního řízení s tím, že z dokumentů vojenského archivu Ministerstva obrany bylo zjištěno, že žadatel vykonával vojenskou základní službu u 68. a 60. PTP od 1.9.1952 do 28.11.1954 s tím, že dnem 1.11.1953 byl útvar 60. PTP transformován na 60. TP. Příslušníci TP nesplňují podmínky pro přiznání jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., neboť nejsou uvedeni v okruhu osob, které jsou vyjmenovány v ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Ministr vnitra vzal v úvahu, že převod příslušníků PTP na příslušníky TP mohl být formálně právním úkonem. Z některých podkladů Ministerstva obrany však vyplynulo, že čerpání dovolené v průběhu služby u TP bylo umožňováno, resp. bylo snazší než u PTP. Pro přiznání jednorázového příspěvku je rozhodné potvrzení vydané Ministerstvem obrany za účelem poskytnutí příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., podle něhož ani ministr vnitra není oprávněn k udělování případných výjimek. Žadatel tedy nesplňuje podmínky uvedené v § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb. pro poskytnutí jednorázového příspěvku za pobyt u TP.

Ve správním spise je založeno sdělení Ministerstva obrany, oddělení vydávání osvědčení ze dne 31.3.2011 čj: 0083/086/2011-7542, ve kterém ministerstvo sděluje k žádosti žalovaného správního orgánu ve věci žalobce, že délka vojenské základní služby byla v rozhodné době stanovena na 24 měsíců, a to podle tehdy platného branného zákona č. 92/1949 Sb. Podle § 39 odst. 8 mohla být prodloužena o výjimečné vojenské cvičení po dobu nezbytné potřeby, tato cvičení se netýkala pouze občanů označených za politicky nespolehlivé. Dále Ministerstvo obrany konstatovalo, že žalobce vykonával vojenskou základní službu u 68. a 60. pomocného technického praporu od 1.9.1952 do 31.8.1954. Po ukončení vojenské služby dnem 1.9.1954 byl přidřzen k vykonání výjimečného vojenského cvičení podle § 39 odst. 8 branného zákona. Klasifikace „E“ mu byla zrušena 20.11.1953 čj: 05937. Do zálohy byl propuštěn 28.11.1954 od 60. technického praporu, na který byl 60. pomocný technický prapor dnem 1.11.1953 změněn.

Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že žalobce požádal o poskytnutí jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 139/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem. Z ustanovení § 1 odst. 1 tohoto nařízení vlády vyplývá, že jednorázový příspěvek podle tohoto nařízení vlády je charakterizován jako náhrada mzdy za dovolenou, na kterou by vznikl nárok, pokud by žadatelé o tento příspěvek byli v řádném pracovním poměru. Podle § 1 odst. 2 uvedeného nařízení vlády mají nárok na poskytnutí příspěvku státní občané České republiky, kteří byli zařazeni do silničních praporů ženijního vojska, pomocných technických praporů a vojenských báňských oddílů (dále jen „vojenský tábor nucených prací“), uvedení v § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve změně pozdějších předpisů, pokud jim byl za zařazení ve vojenském táboře nucených prací přiznán zvláštní příspěvek k důchodu nebo nárok na odškodnění podle jiného právního předpisu, vydaného k provedení § 8 odst. 1 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, ve znění zákona č. 220/2011 Sb.

Z ustanovení § 1 odst. 2 nařízení vlády vyplývá, že na poskytnutí příspěvku mají nárok ti státní občané České republiky, kteří jednak byli zařazeni do vojenského tábora nucených prací, jednak jim musel být za toto zařazení přiznán zvláštní příspěvek k důchodu nebo nárok na odškodnění podle jiného právního předpisu, který byl vydán k provedení zákona č. 198/1993 Sb.

V daném případě je „spornou“ otázkou otázka, zda doba, po kterou byl žalobce zařazen u technického praporu je dobou, za kterou lze poskytnout jednorázový příspěvek podle uvedeného nařízení vlády č. 135/2009 Sb. za situace, kdy že ve výslovném výčtu, který je uveden v ustanovení § 1 odst. 2 tohoto nařízení vlády technické prapory výslovně uvedeny nejsou, nejsou výslovně uvedeny ani v ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., jehož se uvedené ustanovení nařízení vlády výslovně dovolává.

Při posuzování důvodnosti podané žaloby vycházel soud z předmětu řízení, kterým je poskytnutí jednorázového příspěvku, jehož smyslem a cílem je zmírnění některých křivd, které byly způsobeny komunistickým režimem, přičemž jde o příspěvek, který představuje náhradu mzdy za dovolenou, na kterou by žadatelům o odškodnění vznikl nárok, pokud by byli v řádném pracovním poměru.

Je nutno zdůraznit, že nařízení vlády č. 135/2009 Sb. bylo vydáno s odkazem na ustanovení § 8 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu. Podle § 1 odst. 1 písm. d) tohoto zákona používal komunistický režim k persekuci občanů všech mocenských nástrojů, a to zejména – mimo jiné – je povolával k výkonu vojenské služby v pomocných technických praporech a technických praporech na neomezenou dobu. Je tedy zřejmé, že zákon, k jehož provedení bylo nařízení vlády vydáno, staví výkon vojenské služby v pomocných technických praporech a technických praporech zcela na roveň, nečiní mezi nimi žádný rozdíl. V této souvislosti je třeba poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.8.2007 čj: 4 Ads 23/2007-37, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že je možno připustit, že výkon vojenské služby u technických praporů byl obdobný režimu ve vojenském táboře nucených prací.

Z předmětu právní úpravy nařízení vlády č. 135/2009 Sb. je zřejmé, že je jedním z právních předpisů, které lze charakterizovat jako předpisy rehabilitační, když smyslem a

cílem rehabilitací je nutno rozumět i náhradu způsobené morální či materiální újmy vzniklé v souvislosti s perzekucemi, mezi něž je nutno zařadit i povolávání tzv. politicky nespolehlivých osob k výkonu vojenské služby v PTP. Při aplikaci nařízení vlády č. 135/2009 Sb. je tedy nutno vycházet z právních názorů, které opakovaně vyjádřil Ústavní soud, který konstatoval, že právě ustanovení rehabilitačních předpisů je nutno s ohledem na jejich smysl a cíl zapotřebí interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 12.3.2001, sp.zn.: II.ÚS 187/2000, ze dne 20.11.2012 sp.zn.: I.ÚS 2056/12, ze dne 24.4.2014 sp.zn.: IV.ÚS 2265/13).

V této souvislosti je potřeba poukázat i na dopis ministra obrany ze dne 10.10.2013 čj: MOCR 34889/2013, který byl žalobcem přiložen k žalobě. Tento zaslal ministr obrany ministru vnitra k jeho žádosti o sdělení stanoviska ve věci možnosti přiznání jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. osobám, které vykonávaly vojenskou službu u pomocných technických praporů a po jejich zrušení bezprostředně pokračovaly ve výkonu základní vojenské služby u technických praporů. Ministr obrany v tomto dopise uvedl, že poslední čtyři pomocné technické prapory byly přejmenovány k 1.5.1954 na technické prapory, a to na základě rozkazu ministra národní obrany ze dne 29.4.1954, stejným rozkazem došlo ke zrušení kvalifikace „E“. Současně ministr konstatoval, že vlastní propouštění probíhalo velmi pomalu s tím, že za datum, kdy v československé armádě došlo k právnímu i faktickému zániku posledních pomocných technických praporů je třeba považovat den 30.4.1954. Ministr obrany uvedl, že přeměnou, či přesněji pouhým přejmenováním PTP na TP se z hlediska podmínek služby a pracovního nasazení fakticky nic nezměnilo, vojáci jen plnili nižší normy či plán a došlo ke zmírnění režimu, což ale neplatilo obecně. Nedošlo ke změně podmínek režimu výkonu základní vojenské služby u vojáků, kteří měli klasifikaci E, jejich možnost získat dovolenou, volno k opuštění posádky i další odměny byla omezenější než u jiných příslušníků jednotky. Poukázal na závěry vyplývající z rozhodnutí Ústavního soudu o tom, že má při aplikaci rehabilitačních předpisů převážít teleologický přístup k výkladu a tyto předpisy je třeba interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Současně poukázal na to, že je třeba každý případ hodnotit individuálně.

Z výše uvedeného vyplývá, že při rozhodování podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. není na místě pouze gramatický výklad tohoto právního předpisu, naopak je třeba, aby převážil teleologický výklad, a to ve prospěch postižených osob. Takovýto přístup ostatně zvolilo Ministerstvo obrany, Vojenský úřad sociálního zabezpečení, když v rozhodnutí ze dne 29.5.2002 čj: 304290 přiznalo žalobci s odkazem na ustanovení § 1 odst. 1 a 2 nařízení vlády č. 102/2002 Sb. jednorázovou finanční náhradu za zařazení ve vojenském táboře nucených prací v době od 1.9.1952 do 29.11.1954, tedy za 27 započatých měsíců. Je tedy zřejmé, že Ministerstvo obrany poskytlo žalobci jednorázovou finanční náhradu za celé období, tedy nejen za období služby u PTP, ale i za období jeho služby u TP. Není žádný rozumný důvod, aby jednotlivé orgány postupovaly ve vzájemném nesouladu, když nařízení vlády č. 102/2002 Sb., o vyplacení jednorázové finanční náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem osobám zařazených do vojenských táborů nucených prací bylo vydáno rovněž k provedení zákona č. 198/1993 Sb. a změni ustanovení § 1 odst. 1 tohoto nařízení vlády je svým obsahem téměř shodné se zněním ustanovením § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., podle něhož bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí.

Pokud žalovaný poukazuje na to, že Ministerstvo obrany v rozhodnutí ze dne 29.5.2002 vycházelo z ustanovení § 29 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., nelze s tímto stanoviskem souhlasit, neboť je zřejmé, že uvedené rozhodnutí se odkazuje výslovně na

nařízení vlády č. 102/2002 Sb. Podle tohoto nařízení vlády rozhodlo o jednorázové finanční náhradě. V daném případě je rozhodná skutečnost, že, jak již bylo zmíněno, ustanovení § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 102/2002 Sb. je zcela shodné pokud jde o definici pojmu „vojenské tábory nucených prací“ se shodným odkazem na ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Podmínka pro přiznání jednorázové finanční částky, představující „spornou“ otázku této věci – služba u vojenských táborů nucených prací – je zcela shodně formulována v obou nařízeních vlády.

Jakkoli lze pochopit určitou rezervovanost žalovaného správního orgánu k rozšiřujícímu výkladu ustanovení nařízení vlády č. 135/2009 Sb., má soud za to, že zejména s odkazem na výše uvedenou judikaturu Ústavního soudu bylo na místě vedle formálního gramatického výkladu přistoupit k výkladu teleologickému, který respektuje smysl a účel provedené právní úpravy (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 26.10.2007 sp.zn.: I.ÚS 2366/07).

Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, proto žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který byl v tomto rozsudku vysloven (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Podle § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl soud bez nařízení jednání, když žalobce vyslovil s takovýmto postupem výslovný souhlas, žalovaný k výzvě soudu nevyjádřil výslovný nesouhlas, má se tedy za to, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí. Soud v dané věci shledal závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodnutí této věci, a to s ohledem na předmět řízení a vysoký věk žalobce, proto v této věci rozhodl bez ohledu na pořadí nápadu (§ 56 odst. 1 s.ř.s.).

Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce měl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení přísluší. Náklady řízení představují odměnu za zastoupení advokátem za 2 úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby) a 2x režijní paušál po 300 Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), písm. d), § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada nákladů za zastoupení o částku 1.428 Kč, představující daň z přidané hodnoty ve výši 21%. Celkem náklady řízení představují částku 8.228 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. září 2014

JUDr. Hana Veberová
předsedkyně senátu